

Salariul complet

**Stimate întreprinzător,
Doamnelor și domnilor**

Prin activitatea dumneavoastră creați bogăție. Acest lucru este admirabil deoarece îl reușiți într-un mediu care vă este adesea ostil: legislație schimbătoare, birocrație absurdă și, desigur, tradiționala preocupare pentru capra vecinului.

În activitatea dumneavoastră aveți nevoie, printre altele, și de spiritul de inițiativă al angajaților. Motivarea acestora din urmă este tot mai dificilă. Fiecare își dorește **salarii nete** cât mai mari. În ciuda reducerilor impozitului pe venitul persoanelor fizice și a anumitor cotizații sociale, prelevările obligatorii fac ca fiecare salariat să coste de fapt aproape dublul salariului său net.

Cost total angajat = 2 x Salar net

Costul total al angajatului (salar brut + cotizațiile angajatorului) reprezintă în același timp și valoarea muncii salariatului, adică ceea ce în termeni economici poate fi denumit **salar complet**.

Cost total angajat = Salar complet

Altfel spus, impozitele și cotizațiile reținute de stat fac ca la salariat să ajungă doar puțin peste jumătate din salariul complet, adică din valoarea muncii sale.

Rezultatul? Întreprinzătorii sunt transformați în agenți (neremunerați) de colectare a impozitelor și cotizațiilor pentru stat. Ei sunt însă cei criticați de salariați pentru salariile nete mici, ei sunt ținta nemulțumirilor și revendicărilor. Acestea se întâmplă deoarece salariații nu cunosc cauza salariilor nete mici.

Soluția este o educație economică și o informare transparentă a salariaților cu privire la adevărata valoare a muncii lor și asupra cauzelor pentru care ei nu primesc decât o parte redusă din ea.

Salariații trebuie să știe că jumătate din valoarea muncii lor, deși este plătită de întreprindere, nu ajunge la ei deoarece este însușită de către stat. Soluția nu poate fi creșterea prin lege a salariului complet, deoarece el depinde de productivitatea muncii și o astfel de măsură ar genera pierderi pentru întreprinderi și în ultimă instanță șomaj. Singura variantă este reducerea cotizațiilor sociale.

Cine plătește salariul?

La prima vedere, salariatul este plătit de firmă, de „patron”. De fapt, atât salariatul, cât și patronul sunt plătiți de către client: o firmă fără clienți nu supraviețuiește și nu poate avea multă vreme nici patron, nici salariați. Patronul și salariatul pot câștiga doar atât cât este dispus să plătească clientul.

De ce depinde salariul?

Salariile depind în principal de productivitatea muncii.

Dacă un salariat „costă” mai mult decât produce, firma va lua măsuri pentru ca productivitatea acestuia să crească sau îi va reduce salariu sau, în cel mai rău caz, va renunța la el. Acest lucru

înseamnă că dacă autoritățile fixează prin lege un nivel al salariului complet superior celui care ar fi permis de productivitatea muncii, întreprinzătorul va renunța la acei angajați care „costă” mai mult decât produc sau va ieși din afaceri. În ambele cazuri, rezultatul va fi în ultimă instanță o creștere a șomajului.

Pe de-altă parte, dacă un salariat produce mai mult decât „costă”, el va fi „vânat” de concurență, care-l va atrage cu un salariu superior celui prezent, dar nu superior productivității sale potențiale.

Prin urmare, în sectorul privat, salariul și productivitatea muncii sunt corelate.

Salariul brut este o ficțiune fiscal-contabilă care generează confuzie

Din punct de vedere practic, salariul brut nu înseamnă nimic pentru salariat, el fiind interesat în primul rând de salariul net.

De asemenea, în realitate, salariul brut nu înseamnă nimic nici pentru angajator. El este interesat de costul total al angajatului, adică de ceea ce poate fi numit **salariul complet**, care include salariul brut și cotizațiile sociale patronale aferente.

Salariu net sau salariu complet?

Deși angajatul este interesat în primul rând de salariul net, noțiunea de salariu complet este mult mai pertinentă din punct de vedere economic.

Salariul este definit în economie ca fiind remunerația factorului muncă. Nici un angajator nu va plăti pentru acest factor mai mult decât valoarea sa adică mai mult decât produce salariatul.

Costul factorului muncă va fi deci cel mult egal cu valoarea produsă de acest factor. În condiții de concurență, cele două valori tind să se egalizeze.

Salariu complet = Valoarea muncii salariatului

Avantajele comunicării salariului complet

Pentru angajator

- clarificarea pentru opinia publică a faptului că firma este obligată să acționeze pentru stat ca un agent fiscal neremunerat;
- evitarea rolului de „țap ispășitor” pentru fiscalitatea ridicată a muncii;
- informarea angajaților cu privire la faptul că salariile lor sunt plătite de către clienți, ceea ce va modifica în sens pozitiv mentalitățile și motivația lor;
- informarea angajaților că salariile lor nete ar putea fi mai mari dacă prelevările obligatorii reținute de către stat ar fi mai reduse;
- firmele – care nu votează – nu ar mai fi singurele care să perceapă nivelul real al poverii fiscale din țara noastră.

Pentru angajat

- înțelegerea adevăratei valori a muncii depuse;
- înțelegerea faptului că, deși firma plătește întregul salariu complet, statul reține salariului aproape jumătate din valoarea muncii sale;

percepția costului „gratuităților” oferite de către stat, în special în domeniul protecției sociale (pensii, sănătate, etc.);
creșterea interesului și exigențelor privind modul de cheltuire a banului public.

La nivel social

o percepție mai corectă a presiunii fiscale, a instabilității legislative în domeniul fiscal, ceea ce va determina o presiune asupra decidenților politici în sensul remedierii acestei situații;
o mai bună informare și o mai mare responsabilizare a cetățenilor-contribuabili și, în mod indirect, a clasei politice.

Salariul complet: cum?

Există două direcții de acțiune:

- 1. La nivel individual**, informarea propriilor angajați, indiferent de funcție și specializare, prin:
  - adaptarea fluturașului de salarii astfel încât să prezinte fiecărui angajat salariul său complet și să explice elementele sale componente;
  - distribuirea de broșuri explicative;
  - organizarea de cursuri/seminarii interactive.
- 2. La nivel public**, salariul complet poate deveni o temă de dezbatere prin promovarea acestei măsuri:
  - într-un cadru informal;
  - în cadrul organismelor profesionale;
  - în rândul opiniei publice (mass media, organizare de conferințe, etc.);
  - în rândul decidenților politici (redactarea de memorii, proiecte de legi etc.).